

**แนวทางปฏิบัติ ขั้นตอน และระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560**

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ (มาตรา 114) หมายถึง ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ มีชื่อเต็มว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน เป็นคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งและมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 41 ถึงมาตรา 45 โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 119

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. **ผู้มีสิทธิอุทธรณ์** (มาตรา 114) หมายถึง ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์จะยื่นอุทธรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ไม่ได้ (มาตรา 115)

(1) การเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ของหน่วยงานของรัฐ

(2) การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 67 ดังต่อไปนี้

(2.1) หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต่อไป

(2.2) มีการกระทำที่เข้าลักษณะผู้ยื่นข้อเสนอที่ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือที่ได้รับการคัดเลือก มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือสมยอมกันกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือเจ้าหน้าที่ในการเสนอราคา หรือส่อว่ากระทำการทุจริตอื่นใด ในการเสนอราคา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(2.3) การทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือกระทบ ต่อประโยชน์สาธารณะ

(2.4) กรณีอื่นในทำนองเดียวกับ (2.1) (2.2) หรือ (2.3) ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่งเป็นเอกสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ ผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกยกเลิกนั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ จากหน่วยงานของรัฐไม่ได้

(3) การละเว้นการอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดซื้อจัดจ้างในประกาศ เอกสาร หรือหนังสือเชิญชวนของหน่วยงานของรัฐ

(4) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ มีกฎกระทรวงกำหนดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ไม่ได้ พ.ศ. 2560 ลงวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2560 กำหนดดังนี้

ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐไม่มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) คุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นที่เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในครั้งนั้น โดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์

(2) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุจากผู้ประกอบการก่อนจะทำการจัดซื้อจัดจ้าง หากปรากฏว่า ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในการ

จัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้นมิได้พิจารณาหรือเสนอแนะร่างขอบเขต ของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอจะอุทธรณ์ ในเรื่องขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุของหน่วยงานของรัฐนั้นมิได้

2. หนังสืออุทธรณ์ (มาตรา 116)

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ต้องดำเนินการอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์ ในหนังสืออุทธรณ์ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ และระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลอันเป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีอาจออกระเบียบกำหนดวิธีการอุทธรณ์เป็นอย่างอื่นหรือรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทธรณ์อื่นด้วยก็ได้

ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน มีหนังสือเวียน ด่วนที่สุด ที่ กค (กอร) 0405.2/ว 124 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2561 เรื่อง การกำหนดแบบรายงานความเห็นอุทธรณ์ของหน่วยงานของรัฐ และหนังสือเวียนกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0405.2/ว 185 ลงวันที่ 11 เมษายน 2561 แจ้งแบบอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างของผู้อุทธรณ์ (อร 2) เพื่อถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางได้ปรับปรุงระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ในส่วนของขั้นตอน “จัดทำและประกาศผู้ชนะการเสนอราคา” โดยหน่วยงานของรัฐต้องจัดแบบแจ้งผลการจัดซื้อจัดจ้างพร้อมระบุเหตุผลประกอบการพิจารณา และเมื่อหน่วยงานของรัฐประกาศผู้ชนะการเสนอราคาในเว็บไซต์ www.sprocurement.go.th แล้ว ระบบ e-GP จะแจ้งผลการจัดซื้อจัดจ้างให้ผู้ยื่นข้อเสนอทุกรายทราบผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมแนบแบบ อร 2 เพื่อให้ผู้ยื่นข้อเสนอที่ประสงค์จะอุทธรณ์ สามารถดาวน์โหลดได้

3. การยื่นอุทธรณ์ (มาตรา 117)

ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายใน**เจ็ดวันทำการ** นับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

4. หน่วยงานของรัฐพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา 118)

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน**เจ็ดวันทำการ** นับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็น พร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 119 ภายใน**สามวันทำการ**นับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

ดังนั้น เมื่อหน่วยงานลงรับเรื่องแล้ว ให้ตรวจสอบและสรุปความเห็นเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ในขั้นตอนนี้ เห็นควรส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาผลฯ เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นเหตุผลต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย กับคำอุทธรณ์

กรณีเห็นด้วย : ให้ดำเนินการตามความเห็นของคำอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา (7 วันทำการ)

กรณีไม่เห็นด้วย : ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (7 วันทำการ) เพื่อเสนอไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่ครบกำหนด 7 วันทำการดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน มีหนังสือเวียน ด่วนที่สุด ที่ กค (กอร) 0405.2/ว 124 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2561 เรื่อง การกำหนดแบบรายงานความเห็นอุทธรณ์ของหน่วยงานของรัฐ แจ้งแบบรายงานความเห็นอุทธรณ์ของหน่วยงานของรัฐ (อร 1) เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

5. คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน พิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา 119)

เมื่อได้รับรายงานจากหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 118 ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าวหากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ

กรณีฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ : ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร

กรณีฟังไม่ขึ้นหรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ : ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ยุติเรื่อง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ พร้อมกับแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการยุติเรื่องตามวรรคสี่และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว

6. หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน

7. บทลงโทษ (มาตรา 121)

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยตามมาตรา 31 หรือคำสั่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 45 และคณะกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แล้วแต่กรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาให้ดำเนินคดีแก่ผู้นั้นต่อไป

แผนผังการอุทธรณ์

ผู้เกี่ยวข้อง

ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

หน่วยงานของรัฐ

คณะกรรมการพิจารณาผลฯ

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

กรมบัญชีกลาง

โดยคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
และข้อร้องเรียน

หน่วยงานของรัฐ

การประกาศผลผู้ชนะ

ยื่นอุทธรณ์ (แบบ อธ 2)

ลงรับเรื่อง

ตรวจสอบและสรุปความเห็น

พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์

พิจารณาอุทธรณ์ (30 วัน ขยายได้
ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน)

ดำเนินการตามผลการพิจารณาของ
คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

7 วันทำการ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง : คณะกรรมการพิจารณาผลฯ
ดำเนินการ : 1. พิจารณาอุทธรณ์ให้ครบถ้วนทุกประเด็น
2. นำเรียน ปกท.ทส. เพื่อประกอบการพิจารณา
ระยะเวลา : 5 วันทำการ

ระยะเวลา : 2 วันทำการ

- คำวินิจฉัยให้เป็นที่สุด
- หากพ้นกำหนดแล้ว คณะกรรมการฯ ยังพิจารณาไม่แล้ว
เสร็จ ให้ยุติเรื่อง และแจ้งหน่วยงานจัดซื้อจัดจ้างต่อไป
- ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัย/ยุติเรื่องและเห็นว่า
หน่วยงานต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ให้ฟ้องต่อศาล
แต่การฟ้องคดีไม่กระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ลงนามใน
สัญญาแล้ว

ผู้ที่เกี่ยวข้อง : ส่วนการพัสดุ กองกลาง/
เจ้าหน้าที่พัสดุประจำกอง/ศูนย์/กลุ่ม ต่างๆ
เตรียม : - เซ็คการยื่นอุทธรณ์ (ทางสารบรรณ/
อีเมล)
- จัดทำแบบรายงานความเห็นอุทธรณ์
(อธ 1) (ว 124)
- สำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมรับรอง
สำเนาถูกต้อง
ระยะเวลา : 7 วันทำการ

7 วันทำการ

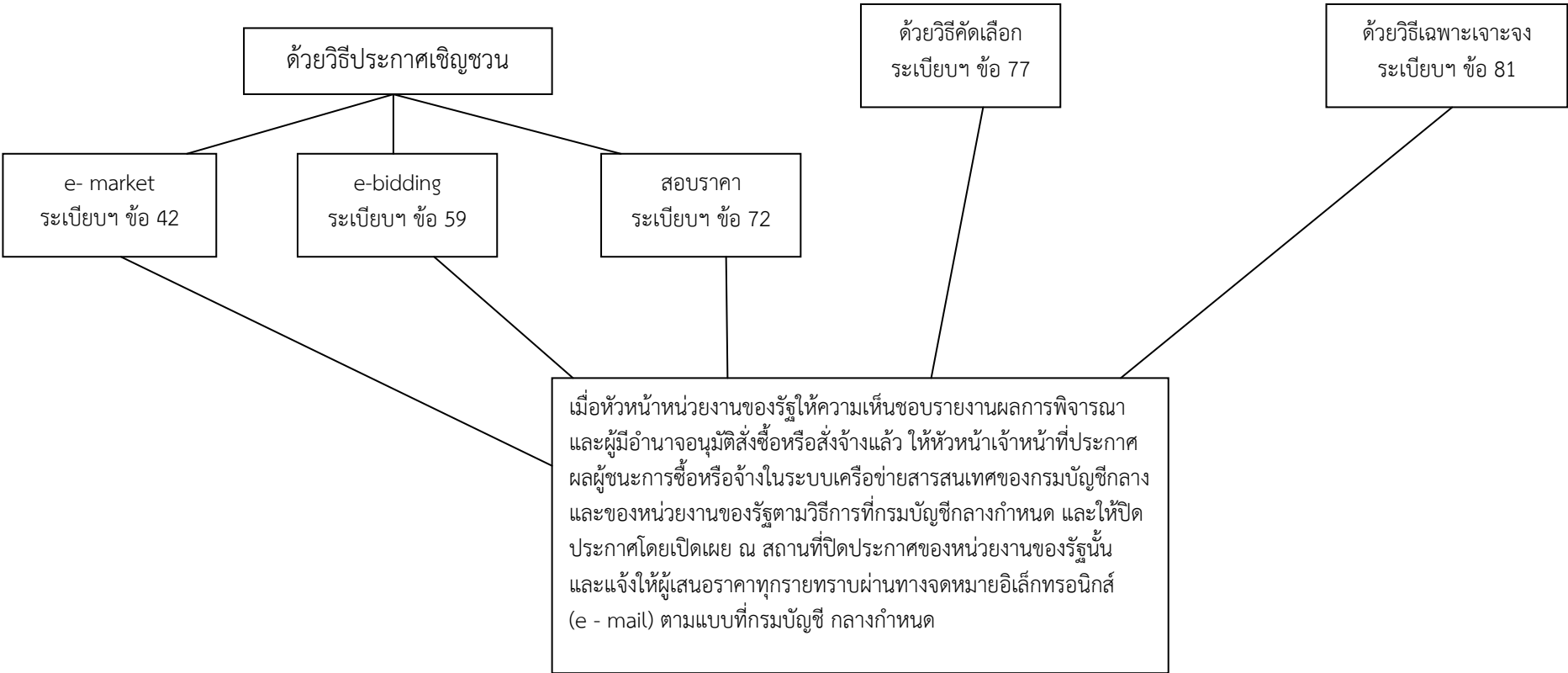
3 วันทำการ (กรณีไม่เห็นด้วย)

การประกาศผลผู้ชนะ

การประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง (มาตรา 66) ให้หน่วยงานของรัฐประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกและเหตุผลสนับสนุนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น

การลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างจะกระทำได้อีกต่อเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์และไม่มีผู้ใดอุทธรณ์ตามมาตรา 117 หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับแจ้งจากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้ทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปได้ เว้นแต่การจัดซื้อจัดจ้างที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามมาตรา 56 (1) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงหรือการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 96 วรรคสอง

ระเบียบฯ ข้อ 161 กำหนดว่า การลงนามในสัญญาและการแก้ไขสัญญาตามระเบียบนี้ เป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ การลงนามในสัญญาตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ตามมาตรา 66 วรรคสอง

งานจ้างที่ปรึกษา
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ระเบียบฯ ข้อ 118
วิธีคัดเลือก ระเบียบฯ ข้อ 123
วิธีเฉพาะเจาะจง ระเบียบฯ ข้อ 125

งานออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ระเบียบฯ ข้อ 148
วิธีคัดเลือก ระเบียบฯ ข้อ 151
วิธีเฉพาะเจาะจง ระเบียบฯ ข้อ 153
วิธีประกวดแบบ ระเบียบฯ ข้อ 156

เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐให้ความเห็นชอบรายงานผลการพิจารณาและผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งจ้างแล้ว ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่ประกาศผลผู้ชนะงานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้นและแจ้งให้ที่ปรึกษาที่เข้ายื่นข้อเสนอทุกรายทราบผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e - mail) ตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด